

MIKOŁAJ JĘDRZEJEWSKI

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

mikolajjedrzejewski53@gmail.com

ORCID: orcid.org/0009-0009-3539-9107

OBECNOŚĆ KOŚCIOŁA W ŚWIECIE W RAMACH POSŁUGI CARITAS

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/SPLP.2024.011>

Streszczenie

Celem artykułu pod tytułem „Obecność Kościoła w świecie w ramach posługi Caritas” było ukazanie pomocy charytatywnej niesionej we wspólnocie wierzących konkretnemu człowiekowi potrzebującemu pomocy i wsparcia. Praca została podzielona na sześć zasadniczych części. W pierwszej ukazano, czym jest posługa Caritas w dzisiejszym świecie i w jaki sposób dokonuje się jej realizacja. W drugiej części opisano misyjny charakter i posłannictwo wspólnoty Kościoła we współczesnym świecie w odniesieniu do posługi charytatywnej. W trzeciej pokazano, jaka jest nieoceniona rola wolontariusza w pomaganiu drugiemu człowiekowi. W czwartej części ukazano biblijne podstawy posługi Caritas. Piąta część skupia się na pokazaniu powołania św. Matki Teresy z Kalkuty jako przykładu życia przepełnionego miłosierdziem w stosunku do każdego cierpiącego człowieka. Szósta zaś część ukazuje działanie organizacji Caritas w diecezji pelplińskiej. W artykule zaprezentowano nieodzowną obecność Kościoła w trosce o cierpiącego człowieka.

Słowa kluczowe: Caritas, cierpienie, dobro wspólne, Kościół pelpliński, miłosierdzie, posługa charytatywna, wiara

*CHURCH'S PRESENCE IN THE WORLD THROUGH
THE MINISTRY OF CARITAS*

Summary

The aim of the paper, entitled 'The Church's presence in the world through the ministry of Caritas', was to show the charitable assistance carried in the community of believers to a specific person in need of help and support. The work is divided into six main parts. The first shows what Caritas ministry is in the world today and how it is carried out. The second part describes the missionary character and mission of the Church community in the contemporary world in relation to the ministry of charity. The third shows the invaluable role of the volunteer in helping others. The fourth part shows the biblical basis of the ministry of Caritas. The fifth part focuses on showing the vocation of St. Mother Teresa of Calcutta as an example of a life filled with compassion towards every suffering human being. The sixth part shows the work of the Caritas organisation in the Pelplin diocese. The article presents the indispensable presence of the Church in caring for the suffering human being.

Keywords: Caritas, suffering, common good, diocese of Pelplin, mercy, charity, faith

Posługa miłości jest podstawowym filarem misji i istoty Kościoła. Wszyscy wierni mają obowiązek żyć z przykazaniem miłości, które dał wierzącym Chrystus. Według Mistrza z Nazaretu wyrazić się to ma nie tylko ofiarowywaną pomocą materialną, ale przede wszystkim troską o duszę człowieka. Kościół wezwany jest do pełnienia posługi miłosierdzia we wspólnocie: od lokalnej parafii aż do całego Kościoła powszechnego. Wsparcie takie może przybrać formę instytucji pomagającej najuboższym¹. Posługa Caritas staje się zatem narzędziem okazywania bliskości ludziom najbardziej potrzebującym i cierpiącym. Pomoc ta powinna być realizowana na różnych kierunkach i etapach: od wspólnoty lokalnej aż po Kościół powszechny. Na wszystkich tych poziomach winna być niesiona miłość oraz wsparcie potrzebującemu i cierpiącemu człowiekowi. W taki sposób swoją misję i powołanie realizują Caritas Kościoła w Polsce i diecezji pelplińskiej. Wspólnota Kościoła nieustannie wzywa do tego, aby w jej ramach działać jako wolontariusz i bezinteresownie zanosić innym Bożą miłość i dobroć. Można wyróżnić dwa

¹ Zob. Benedykt XVI, *O posłudze miłości*, Rzym 2012.

rodzaje wolontariatu: świecki i chrześcijański. Pierwszy z nich oparty jest na altruizmie, drugi zaś oparty na fundamencie Pana Boga².

MISYJNY CHARAKTER KOŚCIOŁA A POSŁUGA CARITAS

Papież Benedykt XVI w adhortacji apostolskiej *Verbum Domini* zauważa, że: „nie ma rzeczy ważniejszej od tego, by umożliwić na nowo dzisiejszemu człowiekowi dostęp do Boga – do Boga, który przemawia i przekazuje nam swoją miłość, abyśmy mieli życie w obfitości”³.

Cytat ten ukazuje prawdę o tym, że Kościół przez swoją posługę każdego dnia powinien innych przybliżać do Pana Boga przez swoją posługę przepelnioną miłością i zrozumieniem dla każdego człowieka. Misja głoszenia i posługi Caritas nie jest zarezerwowana tylko dla niektórych grup społecznych, czy wspólnot, ale jest obowiązkiem każdego wierzącego, który przyjął chrzest święty. Dlatego papież Benedykt XVI zauważa, że Kościół ze swojej idei i założenia ma charakter misyjny⁴.

Ważnym momentem w życiu każdego człowieka, który pragnie innym głosić Chrystusa i służyć tym, którzy potrzebują pomocy jest moment chrztu. Na mocy działania chrztu człowiek doświadcza misyjnego charakteru Kościoła. Sakrament ten jako włączenie we wspólnotę uczniów Chrystusa niesie z sobą zobowiązanie do posługi miłości. Odradza człowieka do nowego życia, staje się on dzieckiem Pana Boga. Ważnym aspektem chrztu jest fakt, że jest źródłem jedności z Jezusem Chrystusem i całą wspólnotą Kościoła. Dzięki sakramentowi bierzmowania człowiek wierzący otrzymuje dary i owoce Ducha Świętego, które umacniają jego wiarę, pomagają świadczyć w codzienności o Jezusie Chrystusie i odważnie wyznawać swoje wartości⁵. Eucharystia zaś staje się sakramentem, który daje siłę do znoszenia trudów życia, doskonalni w miłości i umacnia w drodze ku świętości⁶. Człowiek wierzący dzięki otrzymanym charyzmatom Ducha Świętego jeszcze pełniej realizuje swój misyjny charakter powołania, dzieląc się miłością i dobrocią z drugim człowiekiem⁷.

Apostolski charakter człowieka wierzącego wynika z misji i natury wspólnoty Kościoła, który posiada charakter wspólnotowy i misyjny. Przez swoje działania

² Zob. J. Pol, *Pozwólmy mówić o miłości. Oblicza wolontariatu Caritas*, w: *Z wyobraźnią miłosierdzia 25 lat Caritas Archidiecezji Warszawskiej*, Warszawa 2014, s.143.

³ Benedykt XVI, *Verbum Domini*, Rzym 2010, 2.

⁴ Zob. tamże, 94.

⁵ KK 33.

⁶ Zob. tamże.

⁷ Zob. W. Przygoda, *Apostolski wymiar Wolontariatu Młodzieży na przykładzie szkolnych kół Caritas*, „Warszawskie Studia Pastoralne UKSW”, 2(2014), s. 231.

Kościół realizuje odwieczny plan miłości Pana Boga i pragnie wypełnić Jego wolę – uświęcenia każdego człowieka we wspólnocie⁸. W ramach jednej wspólnoty istnieje wiele rodzajów powołań, charyzmatów i obowiązków, które wzajemnie się uzupełniają⁹. W Kościele różne stany dopełniają się w budowaniu wspólnego dzieła szerzenia miłości Bożej w świecie. Tym, który prowadzi i umacnia człowieka w jego misji dzielenia się miłością jest Duch Święty¹⁰.

Wspólnota Kościoła na przestrzeni swego istnienia starała się jak najlepiej wypełniać swój misyjny charakter i w ten sposób najpiękniej pełnić posługę misyjną i i miłości miłosiernej przez posługę w ramach Caritas. W ramach struktur kościelnych prowadzone są szkoły, szpitale, drukarnie, uniwersytety, gospodarstwa rolne. Ważne również w posłudze miłosierdzia jest przeciwdziałanie klęsce głodu, analfabetyzmowi czy chorobom, które trapią najuboższą część społeczeństwa¹¹. Istotny w niesieniu innym pomocy nie jest wkład techniczny czy finansowy, ale obecność i pamięć o drugim człowieku, w sposób szczególny o tym najbardziej zapomnianym¹². Caritas przez swoją działalność pragnie pamiętać o ludziach najuboższych i realizując swój misyjny charakter towarzyszy im w cierpieniu i znoszeniu trudów dnia codziennego.

ROLA WOLONTARIUSZA W POSŁUDZE CARITAS

Rola wolontariusza w posłudze Caritas jest nieoceniona. Bardzo często rezygnując z samego siebie obdarza miłością drugiego człowieka. Słusznie powie św. Jan Paweł II, że: „człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, lecz przez to, kim jest; nie przez to, co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi”¹³. Papież bowiem dostrzegał w drugim człowieku ogromną wartość, dlatego podkreślał istotność zadbania o jego materialne potrzeby: zaspokojenie głodu, pragnienia i dostępu do odpowiedniej opieki medycznej. Wolontariusz przez swoją posługę i świadectwo ma doprowadzić drugiego człowieka do osobistego spotkania ze Stwórcą. Źródłem i motywacją do podjęcia przez wolontariusza posługi potrzebującym jest miłość Boga i Jego niezgłębione miłosierdzie. W ten sposób na pewno stanie się świadkiem Bożej miłości i dobroci. Przez swoje życie przybliży innym miłość, szcze-

⁸ Zob. KK 9.

⁹ Zob. W. Śmigiel, *Uczestnictwo wiernych świeckich w budowaniu Kościoła – Wspólnoty. Studium teologiczno-pastoralne w świetle nauczania Kościoła (1962–2009)*, Lublin 2010, s. 90–135.

¹⁰ Zob. W. Przygoda, *Apostolski wymiar Wolontariatu Młodzieży na przykładzie szkolnych kół Caritas*, „Warszawskie Studia Pastoralne UKSW”, 2(2014), s. 232.

¹¹ Jan Paweł II, *Redemptoris Missio*, Rzym 1990, 58.

¹² Zob. tamże.

¹³ Jan Paweł II, *Przemówienie do mieszkańców Tondo, dzielnicy slumsów. Manila 18 lutego 1981, w: Dzieła zebrane Jana Pawła II, Homilie i przemówienia z pielgrzymek. Azja, Afryka, Australia i Oceania*, t.13, Kraków 2009, s. 154

gólnie tym, którzy jej tak bardzo pragną i potrzebują. Posługa wolontariusza ma być bezinteresowna, nie ma on oczekiwać żadnej zapłaty za swoją pracę¹⁴.

Wzorem dla każdego wolontariusza w jego misji i powołaniu powinien być sam Jezus Chrystus, który „nie przyszedł, aby Mu służono, lecz żeby służyć i dać swoje życie na okup za wielu” (Mk 10,45). To wzór Mistrza z Nazaretu ma w wolontariuszu wzbudzić jeszcze większą gorliwość w niesieniu bezinteresownej pomocy potrzebującemu człowiekowi. Jezus przez swoje nauczanie głosił podstawową zasadę życia społecznego, jaką jest miłość. Przez pomoc wolontariuszy Królestwo Boże staje się rzeczywistością we współczesnym świecie. Motywem działania każdego wolontariusza powinno być również prawo miłości, które źródło ma w Panu Bogu¹⁵.

Ojciec Święty Benedykt XVI zauważa, że wolontariat dla młodego człowieka staje się szkołą życia, uczy solidarności, „gotowości do dawania, nie tylko czegoś, ale siebie samych”¹⁶. Papież odwołując się do encykliki świętego Jana Pawła II, *Sollicitudo rei socialis* stwierdza, że celem każdego wolontariatu ma być zatem „prawdziwy humanizm, który uznaje w człowieku obraz Boży i pragnie wspierać go w realizacji życia odpowiadającego tej godności”¹⁷. Ważnym wymiarem pomocy wolontariusza nie ma być więc mówienie o pomaganiu, ale realna pomoc i świadectwo życia przepełnione wiarą. Każdy wierzący ma stawać się wolontariuszem, który innym będzie przybliżał Królestwo Boże i głosił Ewangelię poprzez uczynki miłosierdzia. Poprzez te zwykłe gesty miłości współczesne społeczeństwo nabywa natury bardziej ludzkiej i chrześcijańskiej¹⁸.

Kolejnym ważnym zadaniem, jakie Kościół stawia przed wolontariuszami jest budowanie wzajemnego braterstwa opartego na więzach miłości. *Katechizm Kościoła Katolickiego* stwierdza, że: „zasada solidarności, nazywana także ‘przyjaźnią’ lub ‘miłością społeczną’, jest bezpośrednim wymaganiami braterstwa ludzkiego i chrześcijańskiego”¹⁹. Stając się wolontariuszem nie można zapominać o tym ważnym powołaniu, aby budować społeczeństwo oparte na miłości. Bez wolontariatu dobro wspólne i społeczeństwo nie będą mogły przetrwać²⁰.

Poprzez działanie wolontariuszy pełniących dzieła Caritas realizuje się również charytatywna funkcja wspólnoty Kościoła. Dlatego wolontariusz powołany jest do tego, aby patrzeć na pomoc drugiemu człowiekowi w wymiarze horyzontalnym i wertykalnym. W sensie horyzontalnym nie ma on tylko sprawować w sposób

¹⁴ Zob. Jan Paweł II, *Christifideles laici*, Rzym 1988, 41.

¹⁵ S. Łabendowicz, *Wychowanie w katechezie przez wolontariat*, „Roczniki Teologiczne”, 11(2017), t. 64, s. 43.

¹⁶ Benedykt XVI, *Deus caritas est*, Rzym 2005, 30.

¹⁷ Tamże.

¹⁸ S. Łabendowicz, dz. cyt., s. 43.

¹⁹ KKK 1939.

²⁰ S. Łabendowicz, dz. cyt., s. 45.

świecki opieki społecznej nad ludźmi potrzebującymi pomocy, ale swoje działanie i siłę do jego wykonania powinien czerpać od Pana Boga. To Bóg jest źródłem i celem „miłości, która nigdy nie ustaje” (1 Kor 13,8). Dzięki takiemu spojrzeniu wolontariusze przyczyniają się do odnowy duchowej współczesnego społeczeństwa²¹.

Z racji niedoskonałości ludzkiej natury i doświadczenia grzechu potrzeba dzisiaj w świecie doświadczenia Bożej miłości i obecności. Każdy, kto spotka się z Bożą miłością, może przekazywać innym świadectwo realnego spotkania z Bogiem. Wolontariusz przez bycie blisko Boga realizuje nakaz Kościoła, który posyła go, aby służył innym miłością²². W ten sposób staje się również ewangelizatorem, który wzbudza wiarę i miłość w sercu konkretnego człowieka. Ważne jest, aby wolontariusz szanował ludzką wolność i fakt, że ktoś może nie chcieć przyjąć jego pomocy. W tej bezsilności pomocne może okazać się doświadczenie ufności i całkowitego zawierzenia Panu, który jest źródłem wszelkiego działania na rzecz dobra społecznego²³.

BIBLIJNE ŹRÓDŁA POSŁUGI CARITAS

Centralnym źródłem posługi Caritas w Kościele jest miłość Jezusa zawarta na kartach Nowego Testamentu. Początkiem jednak „miłości w działaniu” jest już Stary Testament, zwłaszcza słowa przykazania miłości z Księgi Kapłańskiej: „Będziesz miłował bliźniego swego jak siebie samego” (Kpł 19,18). Centrum jednak inspiracji posługi charytatywnej w Kościele staje się Nowy Testament. Ważne wydaje się pytanie skierowane do Jezusa przez uczonego w Piśmie, które z przykazań jest najważniejsze. Mistrz odpowiada: „Będziesz miłował Pana Boga swego całym swoim sercem, całą swoją duszą i całym swoim umysłem”. To jest największe i pierwsze przykazanie. Drugie podobne jest do niego: Będziesz miłował swego bliźniego jak siebie samego. Na tych dwóch przykazaniach opiera się całe ‘Prawo i Prorocy’” (Mt 22,37-40). Ten dialog staje się fundamentem chrześcijańskiej miłości Caritas. Można zatem stwierdzić, że każdy czyn charytatywny można nazwać uczynkiem Miłości rozumianym w kontekście ewangelicznym²⁴. Miłość Caritas nie jest zatem zwyczajną filantropią, ale swoje źródła ma w Piśmie Świętym.

Związana z posługą miłości jest również sprawiedliwość. W Starym Testamencie skupiono się bardzo na właściwym wynagrodzeniu za pracę, jak i na bezstronnym sądownictwie. Wzywając do budowania sprawiedliwości społecznej prorok

²¹ W. Przygoda, *Apostolski wymiar wolontariatu charytatywnego w Polsce*, s. 72.

²² Zob. Benedykt XVI, *Deus Caritas est*, 42.

²³ W. Przygoda, dz. cyt., s. 73.

²⁴ T. Kamiński, *Caritas i jej tożsamość*, „Saeculum Christianum”, 6(1999), s. 199.

Izajasz powie: „Zaprawiajcie się w dobru! Troszczcie się o sprawiedliwość, wspomagajcie uciśnionego, oddajcie słuszość sierocie, w obronie wdowy stawajcie” (Iz 1, 17). Mistrz z Nazaretu w Kazaniu na górze również mówił o nowej sprawiedliwości, która staje się bardziej aktualna niż wymagania Starego Prawa (zob. Mt 5-7). Ważne w poczuciu sprawiedliwości zleconej przez Jezusa jest przebaczenie, które ma prowadzić do nawrócenia serca człowieka. Tak pojęta sprawiedliwość przemienia życie człowieka – staje się on na nowo dzieckiem Pana Boga. Tym, który serce człowieka i relacje społeczne może zmienić jest tylko Jezus Chrystus, dlatego sprawiedliwość społeczna tak bardzo powiązana jest miłością bliźniego²⁵.

Odwołując się do Pisma Świętego trzeba zwrócić uwagę na praktyczny wymiar przykazania miłości. Najpiękniejszym przykładem „miłości w działaniu” jest przypowieść o miłosiernym Samarytaninie. Przedstawia ona człowieka, który został napadnięty przez zbójców. Obok potrzebującego pomocy człowieka przechodził kapłan i lewita, przeszli oni jednak nie wzruszając się nad ludzkim cierpieniem. Zatrzymał się jednak Samarytanin, który był obcym, spieszącym się do swoich spraw. Czyn tego człowieka pokazuje, że miłosierdzie nie ma być tylko abstrakcyjnym pojęciem, ale realną rzeczywistością pochylenia się nad trudem i cierpieniem istniejącym w danej społeczności. Warto też zwrócić uwagę, że przypowieść ta pokazuje, że bliźnim nie jest tylko ktoś, kogo człowiek darzy sympatią lub szacunkiem, ale jest to każdy, który potrzebuje konkretnego czynu miłosierdzia. Tym, co jest ważne w takim spojrzeniu to fakt, że cierpi konkretny człowiek, który w sobie nosi obraz samego Boga. Miłość *caritas* powinna być zatem kierowana do każdego człowieka, ponieważ został stworzony na obraz i podobieństwo Stwórcy (Zob. Rdz 1,27). Człowiek ze swojej natury nosi w sobie podobieństwo do Pana Boga, a więc należy mu się podstawowa pomoc i opieka²⁶.

Stwierdza się zatem, że pomoc bliźniemu w potrzebie jest pomocą samemu Jezusowi Chrystusowi. Przedstawiona wizja Sądu Ostatecznego zapisana w Mateuszowej Ewangelii mówi o tym, że: „Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili” (Mt 25,40). Człowiek wierzący Jezusa Chrystusa może spotkać w ludziach: głodnych, spragnionych, obcych, nagich, chorych i więźniach (Mt 25,31-46). Służba Caritas wspólnoty Kościoła od samego początku obejmuje swoją opieką właśnie wymienione grupy społeczne²⁷.

Warto również posługę Caritas umiejscowić w tajemnicy samego Stwórcy. Uczynki miłosierdzia nie są wyłącznie działaniami opartymi na posłudze tylko ludzkiej, ponieważ opierają się na najważniejszym przykazaniu zapisanym w Sta-

²⁵ W. Przygoda, *Apostolski wymiar wolontariatu charytatywnego w Polsce*, Lublin 2012, s. 67.

²⁶ T. Kamiński, dz. cyt., s. 199.

²⁷ Tamże, s. 200.

rym Testamencie – przykazaniu miłości Boga. W osobie Jezusa Chrystusa nakaz miłości Stwórcy został niejako złączony z konkretnym zaleceniem miłości drugiego człowieka. Czyny miłosierdzia zależne są zatem od miłości Pana Boga. Jezus Chrystus powinien zajmować pierwsze miejsce w posłudze Caritas. Tylko Bóg uzdrowia i leczy serce człowieka. W takim patrzeniu, wolontariat staje się wielką łaską Pana Boga²⁸. Sam papież Benedykt XVI zauważa, że „kto pomaga, dostrzega, że właśnie w ten sposób i jemu jest udzielana pomoc; nie jest jego zasługą ani tytułem do chluby fakt, że może pomagać. To zadanie jest łaską”²⁹.

POWOŁANIE ŚWIĘTEJ MATKI TERESY W POSŁUDZE CARITAS

Sobór Watykański II stwierdza, że: „Wobec dzisiejszej ewolucji świata z każdym dniem coraz liczniejsi stają się ci, którzy bądź stawiają zagadnienia jak najbardziej podstawowe, bądź to z nową wnikliwością rozważają: czym jest człowiek; jaki jest sens cierpienia, zła, śmierci, które istnieją nadal, choć dokonał się tak wielki postęp? Na cóż te zwycięstwa tak wielką okupione ceną; co może człowiek dać społeczeństwu, a czego się od niego spodziewać; co nastąpi po tym życiu ziemskim?”³⁰ Na tak postawione pytanie swoim życiem i powołaniem pragnęła odpowiedzieć święta z Kalkuty. Cała jej życie przepełnione było posługą Caritas wobec cierpiącego i opuszczonego człowieka. Kontemplowała Jezusa Chrystusa opuszczonego w „Eucharystii i w człowieku ubogim, porzuconym przez wszystkich”³¹. W ten sposób chciała innym zanieść miłość i dobroć samego Stwórcy. Swoją wielką posługę Caritas upatrywała w słowach Jezusa Chrystusa, który wezwał ją do tego wielkiego dzieła. W czasie modlitwy usłyszała głos Mistrza, który powiedział do niej: „Pójdź – pójdź – zanieś Mnie do nor ubogich. – Pójdź, bądź Moim światłem”³². Od tego wezwania zaczęła się misja posługi wśród ludzi chorych i cierpiących.

Święta z Kalkuty przez swoją posługę chciała nie tylko zaspokoić potrzeby materialne ubogich, ale przede wszystkim napełnić ich serca wielką miłością. Matka Teresa zauważyła, że „największą chorobą jest brak miłości i miłosierdzia, przerażająca obojętność człowieka wobec własnych sąsiadów, tych, którzy mieszkają w tym samym domu lub naprzeciwko i są ofiarami wyzysku, korupcji, ubóstwa

²⁸ W. Przygoda, dz. cyt., s. 68.

²⁹ Benedykt XVI, Encyklika *Deus caritas est*, 35.

³⁰ KDK 10.

³¹ Zob. C. Siccardi, *Matka Teresa. Wszystko zaczęło się w mojej ziemi*, Pelplin 2010, s. 8.

³² Św. Matka Teresa z Kalkuty, *Pójdź bądź moim światłem. Prywatne pisma Świętej z Kalkuty*, opr. B. Kolodiejchuk tłum. M. Habura, Kraków 2015, s. 68.

i chorób”³³. Przez swoją posługę miłości chciała w innych zapalać światło Bożej dobroci i nadziei, aby nikt nie czuł się zapomniany i odepchnięty.

Matka Teresa realizując swoje powołanie skutecznie poświęcała się dla bliźniego. Pokazywała, że Caritas może być aktywną miłością. W bezinteresowny sposób przekazywała innym to, czego w danym momencie potrzebują do życia. Święta z Kalkuty pomagała cierpiącym w różnych wymiarach ich życia (dobrze wykonywała obowiązki w domach dla umierających, lub świadczyła pomoc duchową tym, którzy zostali pozbawieni wszelkiej nadziei. Dzieląc się miłością przybliżała innych do Pana Boga. Służyła najbiedniejszym z biednych, nigdy nie uchylając się od pomocy. Matka Teresa starała się w człowieku cierpiącym zobaczyć twarz samego Pana Boga. Stawała się wojownikiem walczącym o prawa i przywileje ludzi chorych i wykluczonych społecznie. Zgromadzenie Sióstr Misjonarek Miłości, założone przez Świętą z Kalkuty dążyło do uczynienia świata bardziej ludzkim i wrażliwym na potrzeby cierpiących. W ten sposób Matka Teresa zachęcała innych do pomocy ludziom opuszczonym i zapomnianym³⁴. Życie Matki Teresy stało się symbolem ofiary dla dobra drugiego człowieka. Mówiono, że serce Matki Teresy było ogromne, jak serce samego Boga; pełne miłości, miłosierdzia i współczucia. Było tam miejsce dla każdego człowieka, który potrzebował pomocy i wsparcia³⁵.

Wielu ludzi w dzisiejszych czasach postrzega świętą Matkę Teresę jako osobę tylko działającą dla dobra drugich: zakładającą szpitale, ośrodki zdrowia, domy dla umierających i sierocińce. Jest to prawdziwe stwierdzenie, ale nie całościowe. Nie można zamykać życia świętej w ramach pomocy humanitarnej. Głosiła ona orędzie miłości Jezusa Chrystusa. Pełniąc powołanie Caritas dawała świadectwo swojej wiary i relacji z Chrystusem. Czas spędzony na modlitwie dodawał Świętej z Kalkuty moc i siłę do służby wśród ubogich i cierpiących³⁶.

Misja i powołanie Matki Teresy stały się wzorem postępowania i służby na rzecz drugiego człowieka. Jest ona przykładem dla każdej osoby, w jaki sposób trzeba służyć drugiemu człowiekowi. Święta przez przykład swojego serca przepełnionego wrażliwością uczy konkretnej postawy Caritas, która nie jest abstrakcją, ale realną postawą służby na rzecz drugiego człowieka. Matka Teresa jest zatem paradygmatem osoby zdolnej kochać, pomimo wielu trudów i cierpienia. Swoim życiem Święta z Kalkuty pokazała, że cierpienie przeżywane z Chrystusem zawsze ma swój głęboki wymiar i sens. Matka Teresa stała się zatem piękną patronką tych osób, które w łączności ze Stwórcą służą drugiemu człowiekowi.

³³ J. Gonzalez-Balando, *Matka Teresa z Kalkuty, autobiografia. Wszystko jest dziełem Boga*, tłum. A. Fijałkowska – Żydok, Kraków 2010, s. 167.

³⁴ Zob. Franciszek, *Gaudete et exsultate*, Rzym 2018, 100.

³⁵ Zob. B. Koldodiejchuk, *Matka Teresa. Wezwani do miłosierdzia*, tłum. A. Belczyk, Kraków 2013, s. 11.

³⁶ J. Gonzalez-Balando, dz. cyt., s. 258.

Powołanie i życie świętej Matki Teresy z Kalkuty było odzwierciedleniem posługi Caritas przez to, że każdego dnia pochylała się nad cierpieniem człowieka. Nigdy nie zapominała o tych, którzy są najbiedniejszymi z biednych niosąc pomoc caritas tam, gdzie człowiek zmagął się z biedą i społecznym wykluczeniem.

POŚLUGA CARITAS W DIECEZJI PELPLIŃSKIEJ

Caritas działający obecnie w Diecezji Pelplińskiej został powołany przez biskupa chełmińskiego Mariana Przykuckiego 15 lipca 1991 roku. Jako kościelna organizacja służy Kościołowi diecezjalnemu w wypełnianiu chrześcijańskich dzieł miłosierdzia. Celem Caritas jest działalność prowadzona w sposób charytatywny i humanitarny w celu realizacji potrzeb duchowych i materialnych cierpiącego człowieka. Działanie Caritas zawsze wypływa z ewangelicznego przykazania miłości i ma na uwadze dobro konkretnego człowieka. Organizacja ta szanuje godność każdego człowieka bez względu na jego wyznanie, światopogląd, narodowość, rasę czy przekonanie. Caritas dba o dobro wspólne, jak i działa w obszarze pożytku publicznego. Organizacja ta posiada również osobowość prawną i działa w oparciu o przepisy prawa kościelnego, państwowego, oraz w oparciu o własne statuty. Najwyższą władzą Caritas Diecezji Pelplińskiej jest Biskup Pelpliński³⁷.

Caritas Diecezji Pelplińskiej dba o ciągłą formację członków przez: spotkania formacyjne w Zespołach Caritas Parafii, spotkania formacyjne dla członków Szkolnych Kół Caritas. Do dodatkowych form formacji należą: coroczne rekolekcje dla księży dyrektorów diecezjalnych Caritas z całej Polski, coroczne rekolekcje dla wolontariuszy Caritas z diecezji. Nieodłączną częścią działalności Caritas Diecezji Pelplińskiej jest realizacja form posługiwania w danych parafiach, które polegają na: wyszukiwaniu osób potrzebujących na danym terenie i poszukiwanie form pomocy dla nich, poszukiwanie na danym obszarze możliwości pozyskania środków finansowych i rzeczowych na realizację pomocy (zbiórki, aukcje, bale, loterie), zorganizowanie pomocy doraźnej i długofalowej aż do momentu samodzielnego życia osoby potrzebującej, jak i tworzenie i prowadzenie lokalnych placówek charytatywnych, opiekuńczych i leczniczych. Zespół Caritas może powstać na wniosek proboszcza miejsca i dyrektora Caritas Diecezji Pelplińskiej. Istnieje również forma Szkolnego Koła Caritas, które może zaistnieć na wniosek uczniów, nauczyciela katechety bądź duszpasterza. Szkolne Koło Caritas może działać za zgodą dyrektora szkoły³⁸.

³⁷ Oficjalna strona Caritas Diecezji Pelplińskiej, https://pelplin.caritas.pl/?page_id=158 (08.06.2024).

³⁸ Oficjalna strona Diecezji Pelplińskiej, <https://diecezja-pelplin.pl/ruchy/caritas-diecezji-pelplin-skiej/> (08.06.2024).

Caritas Diecezji Pelplińskiej swoim działaniem obejmuje nie tylko potrzeby diecezji, ale i całego świata, włączając się w pomoc ludności w Ukrainie, na rzecz parafii Gusap, w Papui Nowej Gwinei. Nieodzowną pomocą Caritas Diecezji Pelplińskiej wykazało się podczas pandemii COVID – 19.

ZAKOŃCZENIE

Potrzeby współczesnego świata są ogromne. Wielu ludzi dzisiaj doświadcza wykluczenia i ogromu cierpienia. Dzięki misyjnemu charakterowi wspólnoty Kościoła w dzisiejszych czasach łatwiej głosi się innym Dobrą Nowinę i zanoszą się nadzieję, tam, gdzie panuje mrok i ciemność. Dzięki Caritas wielu ludzi odzyskuje siłę do walki o swoje życie i odbudowuje poczucie swojej godności. Każdy wierzący jest powołany do tego, aby stawać się wolontariuszem niosącym miłość i dobroć drugiemu człowiekowi. Przykład świętej Matki Teresy jest pięknym wzorem do naśladowania, w jaki sposób nieść orędzie zbawienia współczesnemu światu. Dzięki Caritas Diecezji Pelplińskiej Ewangelia miłości głoszona jest na wszystkie parafie i miejscowości, a ludzie potrzebujący wsparcia otrzymują należytą pomoc i nadzieję na lepsze jutro. Dzięki organizacji Caritas dzisiejszy Kościół „spotyka się z człowiekiem na drodze cierpienia” i w tym doświadczeniu mu towarzyszy³⁹.

Bibliografia

- Benedykt XVI, *O posłudze miłości*, Rzym 2012.
Benedykt XVI, *Verbum Domini*, Rzym 2010.
Benedykt XVI, *Deus Caritas est*, Rzym 2005.
Franciszek, *Gaudete et exsultate*, Rzym 2018.
Gonzalez-Balando J., *Matka Teresa z Kalkuty, autobiografia. Wszystko jest dziełem Boga*, tłum. A. Fijałkowska – Żydok, Kraków 2010.
Jan Paweł II, *Christifideles laici*, Rzym 1988.
Jan Paweł II, *Redemptoris Missio*, Rzym 1990.
Jan Paweł II, *Salvifici Doloris*, Rzym 1984.
Jan Paweł II, *Przemówienie do mieszkańców Tondo, dzielnic slumsów. Manila 18 lutego 1981*, w: *Dzieła zebrane Jana Pawła II, Homilie i przemówienia z pielgrzymek. Azja, Afryka, Australia i Oceania*, t.13, Kraków 2009.
Kamiński T., *Caritas i jej tożsamość*, „Saeculum Christianum”, 6(1999), s. 197–208.

³⁹ Jan Paweł II, *Salvifici Doloris*, Rzym 1984, 3.

Katechizm Kościoła Katolickiego, Poznań 2002.

Koldodiejchuk B., *Matka Teresa. Wezwani do miłosierdzia*, tłum. A. Belczyk, Kraków 2013.

Łabendowicz S., *Wychowanie w katechezie przez wolontariat*, „Roczniki Teologiczne”, 11(2017), t. 64, s. 35–54.

Pol J., *Pozwólmymy mówić o miłości. Oblicza wolontariatu Caritas*, w: *Z wyobraźnią miłosierdzia 25 lat Caritas Archidiecezji Warszawskiej*, Warszawa 2014, s. 143–159.

Przygoda W., *Apostolski wymiar Wolontariatu Młodzieży na przykładzie szkolnych kół Caritas*, „Warszawskie Studia Pastoralne UKSW”, 2(2014), s. 229–250.

Przygoda W., *Apostolski wymiar wolontariatu charytatywnego w Polsce*, Lublin 2012, s. 72.

Siccardi C., *Matka Teresa. Wszystko zaczęło się w mojej ziemi*, Pelplin 2010.

Sobór Watykański II, Konstytucja Dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium*, w: Sobór Watykański II. Konstytucje. Dekrety. Deklaracje. Tekst polski, nowe tłum., Poznań 2002.

Sobór Watykański II, *Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym „Gaudium et spes”*, w: Sobór Watykański II. Konstytucje. Dekrety. Deklaracje. Tekst polski, nowe tłum., Poznań 2002.

Śmigiel W., *Uczestnictwo wiernych świeckich w budowaniu Kościoła – Wspólnoty. Studium teologiczno-pastoralne w świetle nauczania Kościoła (1962–2009)*, Lublin 2010.

Św. Matka Teresa z Kalkuty, *Pójdź bądź moim światłem. Prywatne pisma Świętej z Kalkuty*, opr. B. Kolodiejchuk, tłum. M. Habura, Kraków 2015.

Źródła internetowe

Oficjalna strona Caritas Diecezji Pelplińskiej, https://pelplin.caritas.pl/?page_id=158 (dostęp 8.06.2024 r.)

Oficjalna strona Diecezji Pelplińskiej, <https://diecezja-pelplin.pl/ruchy/caritas-diecezji-pelplinskiej/> (dostęp 8.06.2024 r.)